

De XII werken van de VUB

(Mijnheer de voorzitter,)
Mijnheer de Decaan,
Beste collega's,

Beginnen doe ik met een wens. Namelijk de wens dat u allemaal op een goede gezondheid, veel energie en een overdosis geluk zal kunnen rekenen. En dat geldt ook voor ons aller VUB, al ben ik daar redelijk gerust in. En dit geldt ook voor de Fac. GF.

Zeker, het is nu al duidelijk dat 2015 niet het jaar van 'meer' zal worden, maar samen kunnen we er wel voor zorgen dat 2015 het jaar wordt van 'beter'. Het zal de nodige creativiteit vragen, maar ik geloof er wel in. En daarom wil ik hier niets meer zeggen over de besparingen.

Want met het verstrijken der jaren besef ik meer en meer hoe kostbaar tijd is.

Ik wil niet stilstaan bij datgene waar ik toch niet veel aan kan veranderen.

Ik wil niet stilstaan, ik wil vooruitgaan, ik wil samen met jullie vooruitgaan.

En zelf kunnen we wel degelijk het verschil maken, kunnen we dingen veranderen.

Neem nu onze professoren en docenten die terecht klagen dat ze overbelast zijn.

Overbelast omdat het aantal studenten de voorbije jaren fors is toegenomen, maar zonder dat de overheid voor meer middelen heeft gezorgd. Op een zeker ogenblik knakt er iets.

Daarom hebben we aan onze socioloog Ignace Glorieux en zijn onderzoeksgroep TOR gevraagd om de tijdsbesteding van het Academisch Personeel te onderzoeken.

Onze sociologen hebben al ruim 30 jaar ervaring met dergelijke tijdsbestedingsstudies.

Naast de algemene taakbelasting van onze ZAP-leden,

zullen de onderzoekers ook meer specifiek de tijd nagaan die ZAP-leden besteden aan hun kerntaken – dit zijn onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening –

en de tijd die ze besteden aan administratie, vergaderen en dergelijke.

De studie moet ons toelaten om de prioriteiten te herschikken – zodat de werkdruk voor iedereen weer draaglijk wordt.

En met de resultaten in de hand willen we de overheid alsnog overtuigen om iets extra te doen.

Collega's,

Ondanks de moeilijke economische context,

ondanks de besparingen en

ondanks alles wat ons zagezegd bedreigt.

zullen we er alles aan doen om samen vooruit te gaan.

Onlangs, het was een avond eind november, hebben we een aantal grote bedrijfsleiders uit het Brusselse op de VUB-campus - in de U-Residence – uitgenodigd.

We hebben ze laten zien op welke manier de VUB de toekomst mee zal bepalen. De toekomst van de samenleving met onze research, met onze innovatie, maar ook onze eigen toekomst, met al de ambitieuze plannen die we op stapel hebben staan.

Ik wil graag met u even naar een de video kijken die de VUB Foundation heeft laten realiseren om VUB2020 tastbaar te maken. *(Het is een ingekorte versie van een vijftal minuten.)*

[Voorstelling video VUB2020]

Beste collega's,

Ik ga niet meer uitgebreid herhalen wat we zonet hebben gezien, of niet gezien hebben zoals bijvoorbeeld het nieuwe animalarium dat op stapel staat of het gigantisch investeringsplan van het UZ dat we hebben goedgekeurd. Maar ik wil wel nog eens duidelijk stellen dat we geen andere keuze hebben dan de blik te richten naar de toekomst, naar de nieuwe wereld die aan het ontstaan is en naar de nieuwe universiteit die haar plaats in die nieuwe wereld moet vinden. Een wereld die nog veel digitaler en onderling geconnecteerd zal zijn dan vandaag het geval is, een wereld die nog veel internationaler en veelkleuriger zal zijn dan vandaag het geval is, een wereld waarin wetenschappelijke kennis tegen een razendsnel tempo zal toenemen, dat wil zeggen: een wereld waarin veel kennis snel achterhaald zal blijken, ingehaald door nieuwe en betere inzichten. En in die snel veranderende wereld mogen we vooral niet achter de feiten aanhollen, maar moeten we pro-actief, creatief en met durf zelf het nieuwe mee vorm geven. Doen we dat dan niet? Hebben we dat het voorbije jaar niet gedaan? Zeker wel, en daarom wil ik dat vandaag graag zeggen: we zijn als VUB goed bezig. Niet alleen de collega's en de voorbeelden die we in de video zagen, maar met z'n allen zijn we goed bezig, met z'n allen hebben we in 2014 de VUB nog sterker, nog maatschappelijk relevanter en dus meer dan ooit incontournable gemaakt.

Beste collega's,

Wie zich een beetje in de Griekse mythologie verdiept heeft, weet dat ene Herakles een straffe kerel was.

Hij kreeg twaalf schier onmogelijke opdrachten en bracht ze allemaal tot een goed einde.

En neen, ik wil mezelf absoluut niet vergelijken met de man die de twaalf werken uitvoerde,

noch met zijn televisie-opvolger in een recent verleden,

maar ik wil wel graag het voorbije jaar de revue laten passeren als de twaalf werken van de VUB.

Want met z'n allen hebben we de VUB beter gemaakt.

I. Durf veranderen

Het eerste werk dat we verricht hebben: we hebben durven veranderen.

Voor het eerst in 45 jaar hebben we een radicaal nieuwe beheerstructuur op poten gezet,

met o.a. een kleine maar slagkrachtige raad van bestuur.

Wat verandert er voor de relatie Fac. GF/UZ ?

- 1) Een verankering van het UZ in het OS van de VUB
- 2) Idem dito wat het UMC-comité betreft, inclusief de opdracht, bevoegdheden, samenstelling. En de verplichting om alles wat beide aanbelangt te agenderen op het UMC-comité
- 3) Een meer professioneel beheersorgaan BCUZ dat de RUZ vervangt met een externe onafhankelijke voorzitter (J.L. Vanraes zal worden voorgesteld) en een paritaire samenstelling
  - 5 VUB
  - 5 UZ
  - 5 externe ledenen meer onafhankelijke, externe bestuurders waaronder E. Mortier
- 4) Betere borging academische opdracht UZ door betrekken van de voorzitter UMCOR + voorzitter opleidingscommissie ManaMa Specialisatie Geneeskunde bij het Directiecomité
- 5) Jaarlijkse evaluatie werking BCUZ en UMC-comité evenals van haar leden
- 6) 10 concrete KPI's (gemeten en opgevolgd) om het academisch beleid te objectiveren en te monitoren
- 7) Code of conduct voor de bestuurders gekoppeld aan een coachingstraject
- 8) UR dient de begroting UZ en de jaarrekening UZ goed te keuren

Een andere governance, maar ook met méér democratie, want we zijn de enige universiteit waar de studenten voortaan rechtstreeks hun rector kunnen kiezen. Ook al het ziekenhuispersoneel zal kunnen participeren.

De eerste keer zal in de lente van 2016 zijn, als de strijd losbarst tussen mijn kandidaat-opvolgers.

We hebben ook een ambitieus genderactieplan goedgekeurd, om verandering te brengen in de onaanvaardbare ondervertegenwoordiging van vrouwen in het professorenkorps.

II. Verbeter de wereld

Het tweede werk dat we als universiteit verricht hebben: we hebben ons steentje bijgedragen om de wereld beter te maken.

Ik denk dat we dat in de video al duidelijk hebben gemaakt.

Ook in Jette zetten we ijzersterke wetenschappelijke prestaties neer, ik denk dan aan Mathieu Vincken die met zijn ERC-grant baanbrekend onderzoek verricht voor de behandeling van acute en chronische leveraandoeningen, of aan prof. Tony Lahoutte die de Roger Van Geen-prijs kreeg voor zijn werk over moleculaire beeldvorming met nanobodies,

dat een belangrijke bijdrage levert in de oncologie en ontstekings- en cardiovasculaire ziekten.

Ik wil terloops nog even vermelden dat vorig jaar alweer twee spin-offs het daglicht zagen,

een in het domein van optische chips,

een andere spin-off op het vlak van celtherapie.

De bescheiden spin-off van vandaag kan de miljardensector van morgen worden.

Zo is het in het verleden vaak gegaan, ook met VUB-spin-offs zoals Ablynx.

III. Koester uw verleden

Maar we kijken niet alleen naar de toekomst.

De wortels die ons vandaag toelaten om te bloeien en te groeien,

die wortels, dat is het verleden dat we moeten koesteren.

We hebben dat gedaan op 9 mei, tijdens de Nacht van de Verlichting of La Nuit des Lumières,

waar we samen met de ULB onze 180ste gemeenschappelijke verjaardag en de 45ste van de VUB als autonome unief hebben gevierd.

We hebben dat met veel luister gedaan, op het Paleizenplein voor het Koninklijk Paleis.

En in de feesttent in het Park van Brussel hebben we samen – VUB en ULB - een gigantische verjaardagstaart aangesneden. Velen van jullie waren erbij.

IV. Verspreid uw boodschap

Het vierde werk dat we verricht hebben is onze boodschap verspreiden.

Onze grote socioloog met emeritaat Mark Elchardus heeft vaak benadrukt dat hij als socioloog en academicus vooral een intellectueel wilde zijn die de dialoog met de samenleving aangaat.

Wie geregeld de televisie aanzet,

de krant openslaat

of een boekenwinkel binnenstapt,
weet dat veel VUB'ers de dialoog met de samenleving volop aangaan,
en dat we dus invloedrijke VUB'ers bij de vleet hebben.
Ik wil ze hier dan ook echt niet beginnen op te noemen, want ik wil niemand
tekortdoen en vooral:
ik hoop dat in 2015 alle VUB-professoren en onderzoekers invloedrijk zullen zijn.

V. Zet aan tot denken

Het vijfde werk is: zet aan tot denken.
Voor een universiteit, voor elke universiteit, is dat misschien evident.
Maar wij hebben het voorbije jaar iets extra gedaan door een nieuw vak te
introduceren,
het vak dat redelijk eigenzinnige reflecties gaat stimuleren.
Met als subtitel: Nadenken over mens en maatschappij. Studenten uit om het even
welke faculteit kunnen het vak vanaf volgend academiejaar volgen.
Ik reken erop dat veel studenten dat zullen doen, want voor mij is het essentieel dat
onze studenten kritische burgers worden die zonder vooroordelen en zonder dogma's
nadenken over cruciale maatschappelijke kwesties.
Vorig jaar hebben we het denken nog op een andere manier in de verf gezet,
namelijk met onze kleine Denker in Alle Staten die de gehuldigde collega's vandaag
mee naar huis nemen.
Het eerste exemplaar is in ontvangst genomen door onze Nobelprijswinnaar
Natuurkunde Francois Englert. In mei heeft professor Englert een bezoek gebracht
aan zijn zusteruniversiteit, de VUB.
Het is trouwens onze elementaire deeltjesfysicus Jorgen D'Hondt die in het CERN aan
het hoofd staat van het fameuze experiment dat het bestaan van het Higgs-Englert-
Brout-Boson heeft aangetoond.
Jorgen D'Hondt is trouwens ook de voorzitter van de Jonge Academie.
En als VUB hebben we niet alleen de voorzitter van de jonge academie in huis, maar
ook die van de 'oude academie', namelijk de Koninklijke Vlaamse Academie van
België voor Wetenschappen en Kunsten.
De voorzitter is Willem Elias.

VI. Red het milieu

Red het milieu is ons zesde werk.
Een opdracht voor iedereen op deze wereld,
en een die niet in een jaar te volbrengen valt,
maar we hebben toch een serieuze bijdrage geleverd.
Met ons onderzoek uiteraard en dan denk ik onder meer aan de elektrische auto's
of aan collega Willy Baeyens, die plankton in de oceanen wil inzetten in de strijd
tegen CO2.
Plankton absorbeert CO2, zaak is nu om de groei van plankton te stimuleren.
En ten slotte, collega's, het milieu redden hebben we ook in huis gedaan,
met de introductie in het VUB-restaurant van de wormburger. Insecten eten is de
toekomst,

het zijn duurzame proteïnen,
en ook hier zijn we pioniers, we hebben er de internationale pers mee gehaald.

VII. Maak vrienden voor het leven

Het zevende werk dat we verricht hebben, collega's, is dat we vrienden hebben gemaakt,
vrienden voor het leven.

In september hebben we er 22 nieuwe Fellows VUB bijgekregen. Fellows zijn topmensen uit de industrie en het bedrijfsleven, uit toonaangevende organisaties en uit de wereld van politiek en beleid die zich engageren om de VUB te helpen.

Dat doen ze door hun expertise, hun ervaring en hun netwerk in te zetten voor de universiteit.

Zo helpen ze de kloof tussen de academische wereld en de maatschappelijke realiteit te dichten.

Het is het derde jaar dat we Fellowship-titels hebben uitgereikt, we hebben er nu bijna 50, met voor de Fac. GF o.a. M. De Block en Y. Avondroot.

En dit jaar op 17 juni – de datum staat al vast – vindt de volgende Fellowship Ceremony plaats, dit maal in de prachtige Gotische Zaal van het stadhuis van Brussel.

Ook al is iemand maar drie jaar Fellow, de meesten zullen vrienden voor het leven zijn.

En dat geldt ook voor onze afgestudeerden.

Want:

eens VUB'er, altijd VUB'er.

VIII. Zoek partners

Het achtste werk ligt in de lijn van het voorgaande.

Zoek externe partners, want je kan niet alles alleen.

Ik heb het al vaak gezegd: het is niet goed om louter en alleen van de overheid afhankelijk te zijn.

Zeker niet nu de geldkraan onherroepelijk dichtgaat.

Als we zelfstandig en slagkrachtig willen blijven, dan moeten we meer middelen uit andere bronnen aanboren,
geld uit de privésector.

Intensieve Fundraising heeft vorig jaar 2 miljoen euro opgeleverd, met het universitair ziekenhuis erbij liefst 10 miljoen.

Als we onze grote projecten willen realiseren die u ook in de video heeft gezien, dan zullen externe fondsen nodig zijn.

Maar ook op de samenwerking met de industrie en met het bedrijfsleven zetten we maximaal in.

In het kader van samenwerking wens ik nog even mijn dank uit te spreken voor R. Cleymaet & collega's van het THI.

IX. Verover de stad

Verover de stad is het negende werk van 2014.

Als VUB zijn we meer dan ooit gehecht aan de B in onze naam. Vorig jaar heeft het Brussels Studies Institute, in onze opdracht, een grote studie voorgesteld.

En daaruit bleek overduidelijk dat Brussel niet alleen de grootste studentenstad van het land is,

met 90.000 studenten en 26 universiteiten en hogescholen, maar dat Brussel ook veruit het grootste kenniscentrum is van België.

Als universiteit moeten we Brussel als onze belangrijkste partner zien.

Ik ben dan ook blij dat er zoveel politieke steun is voor het project dat we samen met de ULB willen realiseren in de voormalige rijkwachtkazernes aan de overkant.

X. Verover de wereld

Wie wereldstad zegt, zegt de wereld.

De wereld veroveren is meteen ons tiende werk.

We zijn in 2014 in alle hoeken van de wereld geweest, maar het meest in het oog springend zijn onze samenwerkingsakkoorden met vijf Chinese universiteiten.

De VUB heeft nog nooit zo vlot toegang gehad tot China.

De wereld mag dan al een dorp zijn,

maar in het domein van de wetenschap en het onderzoek is de onderlinge verbondenheid nog veel sterker dan in om het even welk ander domein.

Wetenschap is per definitie globaal.

XI. Breng de wereld naar de campus

We trekken dus zelf de wereld in, maar we halen de wereld ook naar hier.

Intussen komt meer dan een op de vijf van onze studenten uit het buitenland, bij de doctoraatsstudenten is dat zelfs vier op de tien.

Vorig jaar hebben we in Washington een overeenkomst getekend met de Organisatie van Amerikaanse Staten, waardoor jaarlijks 60 studenten uit Noord- en Latijns-Amerika en de Caraïben aan de VUB zullen kunnen doctoreren.

Onze campussen worden elk jaar meer internationaal, veelkleurig en een afspiegeling van de wereld.

XII. Laat talent tot bloei komen

Het twaalfde en laatste werk is het belangrijkste dat we elk jaar verrichten: we laten talent tot bloei komen.

Telkens ik naar een Graduation Ceremony van een faculteit ga, en ik probeer er geen enkele te missen, weet ik: hiervoor doen we het.

En ik weet dat veel mensen hier in de aula hetzelfde gevoel hebben.

Trouwens, als onderwijsinstelling hechten we ook veel belang aan de ontwikkeling van ons eigen personeel,

aan de ontwikkeling en ontplooiing van ons allemaal dus ...
Ook dat is talent dat we tot bloei moeten laten komen,
met alle middelen die daarvoor nodig zijn.

Beste collega's,

Tot zover de twaalf werken van de VUB,
twaalf werken die we in 2015 met minstens evenveel deskundigheid, ambitie en
enthousiasme zullen verder zetten.

Samen pakken we alle grote uitdagingen aan die op ons afkomen.

Uitdagingen die bekend zijn, zoals de instellingsreview, de onderfinanciering van de
ziekenhuizen, ...

maar wellicht ook uitdagingen die nog onbekend zijn

en waarop we een antwoord zullen moeten vinden op het ogenblik dat ze ons pad
kruisen.

Maar met de mensen die de ruggengraat van de VUB vormen, met jullie allemaal dus
en met de vele vrienden die ons van buitenaf steunen,
zullen we slagen met grootste onderscheiding,
en dit ook voor de instellingsreview.

We zullen slagen in 2015 en in de vele jaren die nog volgen.

Tot slot :

Laat onszelf voor 2015 een 13de werk opnemen : laten we ervoor zorgen dat het
UMC-comité uitgroeit tot een strategische denktank voor de relatie UZ-Fac.GF. Een
rector kan bestuursorganen en structuren uittekenen, het is aan de leden om deze
optimaal aan te wenden en tot resultaten te komen. "It's all about people". Het UZ
en de Fac. GF zijn onderling verbonden als Siamese Tweelingen. U als artsen weet
beter dan ikzelf wat dit betekent ...

En ik eindig met een gevleugelde uitspraak van de voormalige Amerikaanse
president Roosevelt,

niet Franklin, maar Theodore aan wie we onder andere de Teddybeer te danken
hebben. Theodore Roosevelt zei:

"Believe you can and you're halfway there."

Het gaat u allen goed in 2015.

Ik dank u.